

Nezgode v kmetijstvu in gozdarstvu v letu 2021

Dvajset mrtvih in veliko poškodovanih

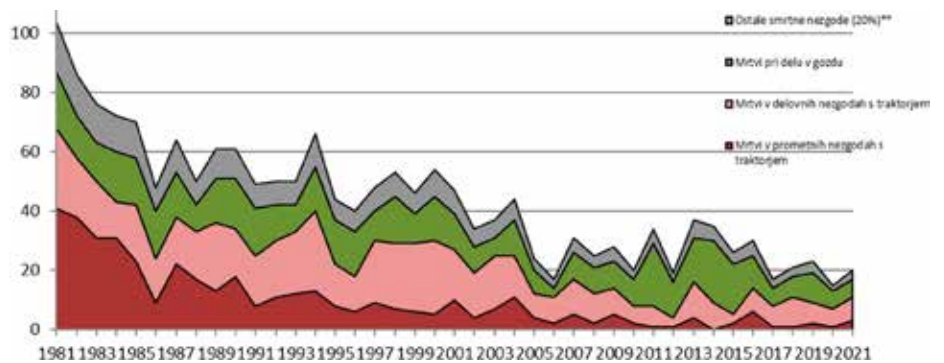
Leto 2021 je bilo na področju varnosti in zdravja pri delu v kmetijstvu in gozdarstvu v Sloveniji spet slabše od predhodnega leta. Skupaj je umrlo dvajset ljudi, kar je pet več kot v letu 2020 oziroma trije manj kot v letu 2019, veliko pa je bilo tudi poškodovanih. Iz podatkov, ki jih na osnovni svojega delovanja pripravi Policija, in iz podatkov, ki jih na osnovi objav o intervencijah pripravi Uprava RS za zaščito in reševanje in zbira Zavod za gozdove Slovenije, smo pripravili pregled statistike za preteklo leto in nekaj primerjav z letom 2020. Žal smo se lani spet oddaljili od trenda zmanjševanja smrtnih nezgod pod dvajset letno oziroma od trenda, ko je bilo v letu 2020 s petnajstimi mrtvimi najmanj mrtvih od leta 1981, ko so znani podatki.

Nezgode pri delu s traktorjem drugimi kmetijskimi stroji

Pri uporabi traktorjev in drugih kmetijskih strojev se nezgode dogajajo tako v cestnem prometu, ki jih Policija obravnava kot prometne nesreče, kot pri delu izven cest, ki jih Policija obravnava kot delovne nezgode. Delovnih nezgod s traktorji in kmetijskimi

Prometna nesreča 22. junija 2021 na cesti Postojna–Hruševje. Nalet osebnega avtomobila, prevrnitev traktorja in padec voznika, ki ni uporabljal varnostnega pasu, iz kabine pod traktor, kjer je je umrl. Vir: splet – foto Policijska uprava Koper.

Mrtvi pri nezgodah pri delu v letih od 1981 do 2021. Število se dolgoročno zmanjšuje, a od vizije 0, to je nič mrtvih in nič hudo poškodovanih, smo se lani spet oddaljili.

stroji, pri obravnavi katerih je sodelovala Policija, je bilo lani 71, kar je osem več kot v letu 2020. Ponovno je bilo več delovnih nezgod, vezanih neposredno na traktor. Teh je bilo 50, leto pred tem 38, v letu 2019 pa 53. Nekaj manj je bilo delovnih nezgod, vezanih na druge delovne stroje (traktorske priključne stroje, druge stroje in naprave). Lani jih je bilo 21, leto pred tem pa 29. Hudo se je poškodovalo 29 oseb, lažje 28, v petih nezgodah pa ni bilo poškodovanih in je Policija obravnavala (le) materialno škodo. Z veliko verjetnostjo lahko sklepamo, da je bilo nezgod z lažjimi poškodbami še veliko več, a niso prišle v policijsko obravnavo. Največ nezgod s traktorjem se je zgodilo zaradi zdrsa in prevrnitve, in sicer 24, kar je skoraj polovica vseh, 13 pa zaradi nepazljivosti, sledijo drugi vzroki. Pri tem je umrlo osem oseb oziroma dve več kot v letu 2020. Povprečje mrtvih pri delovnih nezgodah s traktorji v zadnjih desetih letih znaša 7,3 na leto. Udeleženci pri delovnih nezgodah s traktorji in drugimi kmetijskimi stroji so bili v veliki večini moški, in sicer ji je bilo 64, sedem pa je bilo žensk. Kot že številna pretekla leta so med udeleženci prevladovali starejši od 54 let, a nekoliko manj izrazito kot v letu 2020. Lani je bilo 44 odstotkov udeležencev starejših od 54 let oziroma 35 odstotkov starejših od 64 let.

Prometne nezgode s traktorji in varnostni pasovi

V 160 prometnih nesrečah so bili lani udeleženi traktorji, kar je za dvajset nesreč oziroma 14,3 odstotka več kot leto prej. Trije ude-

Naknadna namestitve varnostnega pasu na sedež starejšega traktorja (v konkretnem primeru starodobnika). Za traktorje, dane v promet (prodane kot nove) pred 1. majem 2004, varnostni pasovi do sedaj še niso bili predpisani, a namestitve in uporabo vsekakor priporočamo. Strošek je pod 100 evrov.

leženci so umrli (leto pred tem eden, v letu 2019 dva), štirje so bili težko poškodovani, 19 lažje, brez poškodb pa jo je odneslo 134 udeležencev. Število lani mrtvih v prometnih nezgodah s traktorjem je ponovno nad povprečjem zadnjih desetih let, ki sicer znaša 2,1 mrtvega na leto. Pri vsaj eni prometni nesreči s traktorjem in treh delovnih nezgodah s traktorji, v katerih so vozniki umrli, lahko z veliko zanesljivostjo trdimo, da so umrli zaradi neuporabe varnostnega pasu, saj so bili traktorji opremljeni z varnostno kabino oziroma lokom, a so padli pod traktor. Vsi traktorji, ki so bili dani v promet (prodani novi) po 1. januarju 2004, morajo imeti

nameščen varnostni pas, za starejše traktorje pa to (še) ni predpisano. Prvih je bilo na dan 30. junij 2021 v Sloveniji registriranih 47.308 oziroma 41,2 odstotka, drugih pa 69.989 oziroma 61,0 odstotkov. Neuporaba nameščenega varnostnega pasu ni le kazniva, pač pa je to igranje z lastnim življenjem. Priporočamo tudi vsem lastnikom starejših traktorjev, da namestijo varnostne pasove in jih uporabljajo.

»Nikoli zgoraj brez – čelada varuje življenje«, pa tudi sluh, protivrezne hlače so pri delu z motorno žago nujne, a same še ne dovolj.

Nezgode pri delu v gozdu

Pri delu v gozdu se je v letu 2021 zgodilo 63 nezgod, pri obravnavi katerih je sodelovala Policija. To je pet nezgod manj kot v letu 2020, v dveh nezgodah sta bili udeleženi po dve osebi. Devetinpetdeset je bilo moških, štiri ženske in ena pravna oseba (nezgoda brez fizičnih oseb). V oči pade, da so bile tri od petih žensk starejše od 64 let, moških s tako starostjo je bilo 17 od 59-tih. Policija je kot najpogostejši vzrok nezgod opredelila nepazljivost, in sicer v 30-tih primerih, sledi drugo (17) in padec predmeta v 10-tih primerih, kar v gozdu pomeni drevo ali pa del drevesa.

Lani je pri delu v gozdu umrlo šest ljudi, kar je enako kot predlani oziroma štirje manj kot v letu 2019 in eden manj kot v letu 2018. Podrobneje smo analizirali 46 nezgod, za katere smo imeli na razpolago tudi podrobnejše podatke, ki so jih zbrali revirni gozdarji Zavoda za gozdove Slovenije. V teh so zajete težje in smrtne nezgode, ki jih je obravnavala tudi Policija, ne pa tudi vse lažje. Z veliko verjetnostjo lahko sklepamo, da je bilo nezgod z lažjimi poškodbami še več, a niso prišle v policijsko obravnavo. V nadaljevanju obravnavamo šest smrtnih nezgod, 29 s težjimi posledicami in le eno z lažjimi (Policija je sicer sodelovala pri obravnavi skupaj 33 nezgod s težjimi in 26 z lažjimi posledicami). Štiri smrtne nezgode so se zgodile pri sečnji, po ena pa pri mehaniziranem spravilu in pri nakladanju hlodov. Pri štirih umrlih je bila vzrok smrti poškodba glave, pri dveh pa trupa.

Pet umrlih ni imelo gozdarske izobrazbe ali nacionalne poklicne kvalifikacije (NPK), niti se niso udeležili usposabljanja po programu Zavoda za gozdove Slovenije (ZGS). Za enega ti podatki niso znani. Dva od umrlih sta uporabljala osebno varovalno opremo (OVO). Povedano pove, kako nujna je ustrezna usposobljenost za delo v gozdu, poleg te pa je za varno delo nujna uporaba osebne varovalne opreme in pozornost ter previdnost pri delu. Od 29 težje poškodovanih jih 11 ni imelo izobrazbe ali usposobljenosti (šest jih je uporabljalo OVO), deset jih je opravilo usposabljanje ZGS (devet jih je uporabljalo OVO), pet NPK sekač (vsi so uporabljali OVO), eden je imel sredno gozdarsko šolo in je uporabljal OVO, za dva podatki o izobrazbi/usposobljenosti niso znani, eden je uporabljal OVO.

Ostale nezgode v kmetijstvu in gozdarstvu

Dolgoletni podatki kažejo, da se v kmetijstvu in gozdarstvu v Sloveniji zgodi v povprečju še okoli dvajset odstotkov nezgod s smrtnih izidom poleg navedenih s traktorji in pri delu v gozdu. To so nezgode z drugimi stroji, zastrupitve, nezgode v zgradbah, pri delu z živalmi. Tako po tej metodologiji k lanskim 17 smrtnim nezgodam pri delu s traktorji in pri delu v gozdu prištejemo (zaokroženo) še tri nezgode in dobimo skupaj dvajset nezgod s smrtnim izidom.

Marjan Dolensek
Gozdarski inštitut Slovenije

BRAU

stroji in oprema
za sodobnega kmeta

V marčevskem Kmetovalcu je bil v prilogi GOZD št. 1 na strani 18 objavljen članek Nova linija gozdarskih mulčerjev Orsi, ki ga je pripravilo podjetje Brau iz Brezovice pri Ljubljani.

Na sliki je bila objavljena tudi QR koda gozdarskega mulčerja, ki ni bila berljiva. Kodo ponovno objavljamo in se opravičujemo za nastalo napako.

Uredništvo revije Kmetovalec.

Agromehanika

ZE OD 1968

Prvi partner za prikolice **Pronar**.

Prikolica **T663/2** s hidravličnimi ali zračnimi zavorami.

Na zalogi!

KRANJ (04) 237 13 43 • MARIBOR (02) 331 89 80 • MURSKA SOBOTA (02) 531 18 03 • BREŽICE (07) 499 34 85
www.agromehanika.si